

P. 11.132

CERNĂUȚI

IANUARIE-FAUR 1942

An. XVII	FĂT-FRUMOS	Nr. 1
ARTĂ LITERATURĂ	Director: LECA MORARIU Secretar de redacție: Octavia Lupu - Morariu	ȘTIINȚĂ VIAȚĂ SOCIALĂ

Piară Scorpia-roșie !

Redacția și administrația : Cernăuți, str. Munteniei 14

3461

14391

P. 11.132

Nu se împrumută
acasă.

CERNĂUȚI

IANUARIE - FAUR 1942

An. XVII	FĂT-FRUMOS	Nr. 1
ARTĂ LITERATURĂ	Director: LECA MORARIU Secretar de redacție: Octavia Lupu - Morariu	ȘTIINȚĂ VIAȚĂ SOCIALĂ

Mareșalului

Izbăvitor al Neamului și-al gliei
 Ocrotitor al celor obidiți de soarte
 Neîntrecut Conducător al României,

Azi cerul vrea din nou ca să ne poarte,
 Nebirușiți, pe calea vitejiei!

Treziți de glasul Tău la datorie

Ostașii Țării pleacă la hotare,

Neînfricați să lupte, să re'nvie

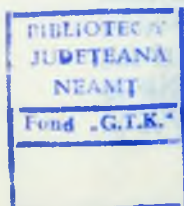
Eternă, mândră *România Mare*....

Se vor re'ntoarce 'n scurt biruiitorii

Cu tine 'n frunte: Geniu, suflet mare,

Uniți, viteji și 'ncununați de glorii.

Olvian Sorocean

14391
3161

Actualitate românească văzută de Germani

(Prof. Dr. Walter Hoffmann, *Rumänien von heute*, Editura „Cugestarea“, București, 1941).

Prefața e datată 22 Iunie 1941, deci începutul războiului de desrobire.

Autorul, profesor de economia politică și atașat de presă pe lângă legația germană din București, a fost în măsură să ne dea și să-i dea îndeosebi publicului german un volum bogat în informație temeinică asupra multor aspecte din România de astăzi, dar și asupra trecutului ei.

După o scurtă introducere, intitulată „Gestaltung oder Sendung?“ — patru mari capitole: „Raum und Volk“, „Staat und Kultur“, „Wirtschaft und Verkehr“ și „Welt und Raum“.

„Raum und Volk“ e geografia și istoria. Din capul locului — *Rumänien von heute* fiind și carte de propagandă — se anunță cunoscuta teză — leitmotiv al cărții — că Europa de sud-est, deci și România aparține în mod firesc spațiului vital german, încât pacte cu puteri depărtate de acest spațiu („mit raumfernen Mächten“) sunt sortite să rămână iluzorice, cum a dovedit-o bunăoară, în criza din Iunie 1940, faimoasa garanție engleză.

Despre noua frontieră, fixată prin arbitrajul dela Viena, ni se spune că, având în vedere amestecul de populație în Transilvania, este „eine denkbar schwierige Lösung“, o soluție deci cât se poate de dificilă — text oarecum echivoc, părând a o desaproba, oricât la pag 4 cetim că Reichul și Germania n'ar fi avut alt interes decât să vadă garantată pacea în spațiul sud-estic. Dar desaprobaria o exprimă evident cele două hărți etnografice, una oficială românească, cealaltă însă de proveniență italiană, a institutului Agostini de Novara, deci cu atât mai convingătoare pentru cetitorul german. Amândouă strigă absurditatea celui ic, care s'a tăiat în trupul românismului Transilvaniei de nord, pentru a „salva“ insula de Secui, pe care nime n'o amenința...

Același limbaj îl vorbesc cifrele privitoare la procentul de populație românească din județele pierdute; le găsim la pag. 31: Năsăud cu 71,50%, Salaj cu 56,20%, Someș cu 77,50%, Cluj cu 60,90%.

Maghiarii fiind reprezentați în județele acestea cu 5,20/0, 31,40/0, 15,40/0 și 30,10/0.

Sobră și foarte bine informată și sumara expunere istorică. În problema continuității, autorul se provoacă la autoritatea romanistului Ernst Gamillscheg, care, în cercetările sale recente, pe bază filologică, ajunge la concluzia „dass sich die Rumänen in den Kerngebieten“—în Transilvania apuseană și pe ambele maluri ale Dunării de jos—„während der vielen Jahrhunderte, wo die Quellen der Geschichte schweigen, gehalten haben“. Urmează capitolele „Rumänische Staatsbildungen“ și „Das Königreich“, tustrele la fel de sobre, insistând numai asupra faptelor esențiale. Evenimentele dela 1914 până la fatalul 1940 sunt rezumate chiar numai pe jumătate de pagină; în schimb, în capitolul „Staat und Kultur“ se insistă pe larg asupra evoluției politice interne și asupra istoriei Constituției, iar capitolul final „Welt und Raum“ are un subcapitol tot atât de amplu asupra peripețiilor politice externe, „Die politische Linie“, până la deșteptarea bruscă și dureroasă a României „aus seinem englischen Garantietraum“ și intrarea ei definitivă pe linia care-i este indicată de natură.

Alt capitol insistă asupra Românilor de dincolo de frontiere, cari, în urma pierderilor din 1940, erau 5—6 milioane, repartizându-se astfel: 2,800.000 în Rusia sovietică, 1,600.000 în Ungaria, vreo 700.000 în Iugoslavia, 100.000 în Bulgaria, 75.000 în Albania, 200.000 în Grecia, vreo 5.000 în Istria și vreo 200.000 în America. Se relevă faptul că în Iugoslavia nu sunt nici școli nici biserici românești și nici o singură asociație culturală cu caracter național românesc, pe când în Grecia Românii au școli naționale, iar în Albania, dela ocuparea ei prin Italia, Românii se bucură de un tratament cu mult mai bun decât înainte. Mulțumitoare este și situația Românilor din America. Este semnificativ că despre Ungaria și Bulgaria autorul *tace* în punctul acesta.

Capitolul II se mai ocupă de organizația de astăzi a administrației, de finanțe și valută și de justiție. În ce privește finanțele, se arată că, în trecutul apropiat, ele depindeau de acele „raumferne Mächte“, care acordau credite numai cu scopul de a putea influența asupra politicii ca și asupra administrației României. În privința valutei autorul preconizează modificări în sensul sistemului național-socialist, care nu ține la etalonul aur și nu acordă băncii de emisiune o autonomie atât de largă cum o are Banca Națională a României.—Cât despre justiție, ea se găsește chiar de prezent într'un stadiu de înoire, în sensul sim-

plificării textelor legii și a unei mai mari independente a judecătorului în aplicarea lor.

Capitolul „Das kulturelle Leben“ insistă asupra antitezei celor două curente: de o parte spiritualitatea autohtonă, întemeindu-se pe glia strămoșească și pe credința religioasă a poporului, de cealaltă orientarea apuseană, democratică internațională. În literatură aceasta e opoziția dintre tradiționalism și modernism, cel dintâiu reprezentat prin „Convorbiri literare“ și îndeosebi prin „Gândirea“ lui Nichifor Crainic — „Semănătorul“ lui Iorga nu e amintit în acest conex, unde i-ar fi fost locul, ci doar mai încolo, tangențial, ca revistă ce a adus o puternică înviorare a literaturii. Dintre marii lirici e amintit Eminescu — dar i se atribue, eronat, legături strânse cu Carmen Sylva — Goga, Crainic cu poezii din jurul său, I. Pillat, Adrian Maniu și V. Voiculescu, curentul de un pronunțat dinamism al Ardeleanului Aron Cotruș, apoi Al. Philippide ca reprezentant al grupului care îmbină tradiționalismul cu modernismul, iar din cercul „Viața Românească“, Dem. Botez și G. Topârceanu. Pentru dramă e amintit numai Caragiale, din romancieri, Rebreanu ca cel mai important, apoi Sadoveanu, Ionel Teodoreanu, Cezar Petrescu și Matei Caragiale. — Urmează date mulțămitoare asupra picturii, a sculpturii și a muzicii. Dacă muzica modernă românească poate avea astăzi succes în toată lumea, adevărata muzică românească e cea a ciobanului și a țiganului (!) cobzar. Autorul reproduce clișeul că doina este ecoul suferințelor de veacuri ale Românului și că „dorul“, pe care ea îl exprmă, este o noțiune intraductibilă. Capitolul acesta se încheie cu câteva informațiuni generale asupra teatrului. — „După „Kirche und Schule“, „Hochschule und Wissenschaft“ și „Presse, Film, Radio“, un capitol principal e apoi „Das Deutschtum in Rumänien“, istoria bogată în peripeții, în lupte și suferințe, dar și în realizări, a elementului german, îndeosebi a celui din Transilvania și din Banat și a instituțiilor culturale și economice. Se insistă firește mereu asupra raporturilor româno-germane.

Nu mai putem stărui asupra marelui capitol „Wirtschaft und Verkehr“, oricât este probabil că, în intenția autorului, acesta să fi fost chiar cel mai important poate, însași rațiunea de a fi, scopul practic al cărții. Deaceea aice informația, cifrele, datele statistice sunt mai abundente decât în celelalte capitole, fie că e vorba de agricultură, de cultura legumelor, a poamelor, a viei, de creșterea vitelor sau de pescărit, de regimul lemnului și al pădurilor, de comorile suba-

solului sau de energiile apelor. Se insistă și aci mereu asupra perspectivelor cooperării germano-române, care îi va garanta țăranului prețuri convenabile pentru produsele sale, va raționaliza exploatarea pădurilor ca și a petrolului, destinat să fie de aci înainte isvor de energie pentru progresul popoarelor și țărilor din spațiul vital german. Se amintește lupta lui Vintilă Brătianu, care cerea ca petrolul să rămână armă națională, să nu fie un appendice al trusturilor internaționale, de preferință anglo-americane. Era cunoscuta lui lozincă „prin noi înșine“, combătută ulterior și desființată practic de regimul național-țăranist. Autorul e convins că în urma acordului economic româno-german din Dec. 1940 exploatarea colonială a economiei românești prin capitalul imperialist, străin de spațiu (raumfremd) s'a sfârșit, iar ceea ce va urma, va fi înflorirea economică a României, Germania având interes ca în spațiul său să fie națiuni puternice, conștiente de forța lor națională. Va fi colaborare, bazată pe fidelitate reciprocă, — iar fidelitatea (Treue) nu e idee democratică nici capitalistă nici internațională — e o idee germană.

În ce privește industria, se relevă că prin pierderile teritoriale dela 1940 țara n'a pierdut prea mult. Industria metalurgică, controlată în trecut de capitalul străin imperialist, e pusă dela începutul anului 1941 în serviciul poporului român și al spațiului său vital *) urmând a fi sprijinită puternic de Reich.

Pentru producerea de energie, România dispune de lemne, cărbune, petrol, gaz metan și de ape. Întrucât ani de-a rândul unele păduri s'au tăiat sălbatec și întrucât lemnul se poate valorifica în mod mai rentabil, se recomandă restricțiunea întrebuințării lui ca combustibil, urmând să fie înlocuit prin cărbune, petrol și gaz. Iar apele vor fi întrebuințate, pe bază largă, la electrificarea țării.

Se dă apoi un conspect al organizării economice, prin camerele agricole, comerciale și industriale și camerele de muncă.

La capitolul comunicațiilor se face istoricul comisiunii europene a Dunării, până la actul de emancipare din August 1939, când drepturile comisiunii trecură asupra României, comisiunea însăși având de aci înainte numai vot consultativ.

Modernizarea drumurilor și șoselelor, în curs de 7 ani, va fi opera asociației „Deutsch-Rumänische Bauunternehmung“. — În domeniul căilor ferate se constată că dacă pierderile teritoriale au produs

*) Deci a spațiului vital românesc.

inconveniente prin tăierea unor linii, totuși au rămas intacte liniile importante pentru traficul internațional. În trecut, politica feroviară a României a fost lipsită de continuitate, ceea ce se evidențiază prin faptul că mai multe linii sunt întrerupte subit, fără să se fi realizat legătura avută în vedere la început — neajuns datorit frecvențelor schimbări ale șefilor de resort. În total însă, autorul apreciază mult realizările administrației C. F. R., chiar și în împrejurările de până acum.

În capitolul „Welt und Raum“, care expune peripecțiile politice externe, se insistă și asupra influențelor spirituale. În influența franceză autorul vede, pe nedrept, un fenomen superficial, care n'ar fi produs decât desromânizarea păturii conducătoare și prin aceasta indirect dezastrul țării. Firește, influența germană e prezentată ca de natură profundă și de efect durabil. Paginile finale insistă din nou asupra cooperării româno-germane, sortită să-i dea României un avânt și o prosperitate, pe care n'a putut s'o atingă în acel trecut, când forțele sale economice și naționale n'au fost folosite nici pe departe.

Cartea, tipărită în condițiuni tehnice superioare, e împodobită cu frumoase planșe ilustrate; iar la sfârșit are 8 hărți, dintre care 4 înfățișând România întreagă, iar celelalte hâdosul profil al țării ciuntite.

Victor Morariu

Cetatea Sucevii

Lui Artur Gorovei *)

În zori, pe șes, din brazde=a răsărit
Zvâcnind săgeată'n slăvi, o ciocârlie
Să=și cânte=acolo'n ceru'ntinerit,
Pe larg de zări, aprinsa=i nebunie...

Dar glasu-i magic l=am mai auzit...
Era pe *Halm*?... Peste *Șomuz* să fie?
Și=ascult mereu, cu sufletu'nsorit,
Învins de dor, bătut de vijelie...

Toți anii duși în larma tinereții
Când ne'ntreceam la zboruri cu iereții,
Cu *Făt=frumos* și *Negură*'mpărat,

Mă cheamă iar... și mă supun poruncii...
Așteaptă=mă cu calul înhămat
Să mai pornim cântând... spre *Cornul=Luncii*.

Gh. Tutoveanu

Sacagiul Sucevan

(Continuare)

Cărau dela Șipot apă câteodată până și locuitorii îndepărtatelor mahalale, unde mai rămăseseră și după 1812 câteva fântâni de să-mânță, mai mult pentru adăpatul vitelor, ca cea dela podul Arenilor, dar a căror apă era de prost soiu, nu ca cea boerească din preajma Curții domnești.

Doar numai în afară de *hatul* (hotarul) târgului, hăt departe

*) Această inedită a lui G. Tutoveanu, închinată măestrului Artur Gorovei „la 78 ani” fusese destinată unui număr festiv al *Convorbirilor literare*, număr care însă n'a mai putut fi înjghebat din cauza vremurilor.

Aurel G. Stino

spre miazănoapte pe dealul ce se zice *Zamca* ⁸⁾, în curtea vechii mănăstiri armenesti părăginite, împrejmuită cu șanțuri, valuri și ziduri (metereze), — pe vremuri un fort avansat, menit să stăpânească din murechea dealului satul Șcheia din vale, precum și o parte din șesul apei Sucevii, în sus de Ițcani, — doar numai la *Zamca*, zic de se mai găsește asemenea apă bună într'o foarte adâncă fântână cu roată și ciutură.

Din ea își potolesc setea vizitatorii, mai ales în cursul verii, în-deletnicindu-se totodată în zile de sărbători și cu sportul de-a învărti roata, pentru a scoate la suprafață ciutura (găleata) cu apă.

Mahalagii săraci ai Sucevii, cari nu puteau să se pricopsească cu vreun meșteșug mai bănos, cari nu șiau sau nu puteau să-și câștige pe altă cale mai lesnicioasă pâinea cea de toate zilele, se treziau peste noapte sacagii, meseriași și ei, — ce e dreptul, cam codași, da, se cheamă, tot breslași!

Din câțiva florini, mai apoi coroane (cam 1 leu românescuna), câștigate în sudoarea feței, din te miri ce salahorie ocazională, își dura omul un poloboc și două cote, așezate la spatele acestuia, la stânga și la dreapta capului, cu fundul în sus și sprijinite în două bețe și cari erau purtate vara pe două roți, iar la vreme de iarnă pe două țâlpi de sanie.

Cofa-i un urcior mare, a doniță de lemn, cu toartă, și se poartă cu mâna sau se atârna de capătul unei *coromâsle* (cobilițe). Avea o capacitate de 8—10 litri, iar polobocul una de 80—120 litri, în teorie, căci de fapt sacaua nu putea fi totdeauna plină ochiu, și apoi, hureducată pe drumuri, mai răbufnea din ea apa pe vrană, mai picura pe lângă cepul ros, de multul împlut și deșărtat, sau printre doagele hârbuite cu vremea. Iar din ceea, ce mai rămânea, se mai irosia o bună parte la împlutul cofelor.

Sacagiul înhăma la butoiul său o *rablă* de cal (mârtoagă, gloabă) ce nu mai era bun de nimica, de obicei bătrân, slab, chior sau șchiop, și pornia colinda prin cele ulițe colbăite vara, înglodate toamna, troienite iarna, — la deal mai cu opinteală și'n jos cu hodorogeală!

Neobosiții sacagii forfotiau mai ales vara, reastâmpărați ca niște furnici, din zori până târziu noapte, cărând apă dela Șipot pela cele curți boerești, mai înainte vreme, iar mai apoi și pela cele „domnești”,

⁸⁾ din cuvântul vechiu slavon *Zamok*, îngrăditură, întăritură, la început de pământ, și pe un loc mai rădicat; termen generic în Moldova, ca corespondentul său *posadă* din Oltenia.

cari, dragă-Doamne, le luaseră locul celor dintâi, — mai pe vrute, mai pe nevrute, — după cum fusese și vrednicia și chiverniseala cinstitei fețe boerești.

Mulți dintre acești domni sacagii erau *prinși*, adică tocmiți, angajați cu luna. Și așa, când aveai uneori nevoie grabnică de o saca de apă și, ieșind în stradă, se întâmpla să zărești un sacagiu și-ți făceai semn cu mâna, să se apropie, — dânsul plictisit îți măhăia cu *ghicuşca* (biciul) semn negativ, pe care câteodată îl însoția și de un strigăt îmbufat de : *apucat !* — formă poate coruptă din graiul de mahala, dar corectă și bună ca înțeles pentru *ocupat*, căci numai lucrul și locul, pe care l-ai apucat bine cu mâinile tale, este în adevăr al tău, îl ocupi, îl stăpânești sigur și singur.

Prețul sacalei de apă nu s'a pomenit niciodată să fi fost sta-tornic, ci se schimba deseori, chiar în cursul aceluiași an sau sezon, după împrejurările vieții economice, fiind în strânsă dependență de factori multipli, ca : seceta, gerul, viscolul și troianul, ploaia și zloata ; apoi lipsa nutrețului pentru cai sau scumpirea acestuia pe piață ; ră-săditul și udatul florilor și legumelor primăvara și vara ș. a.

Se mai întâmpla câteodată, de se pornia vara zidirea mai multor clădiri mari, ai căror antreprenori angajau sacagii, cari să furnizeze apa pentru stânsul varului, pentru fabricarea *malterului* (mortarului, tencuielii), la spoitul păreților ș. a. Atunci prețul sacalei creștea peste noapte, pentru ca în curând să scadă iarăși.

Cum s'o fi vândut sacaua cu apă în vechime; nu știm ; am apucat însă vremea, când se da pe ea 5—8—10 *cruceri*⁹⁾, mai târziu 20—30—40 *helleri*⁹⁾ austriaci, iar în vremuri anormale (ca'n vremea războiului dela 1914—1918) chiar și 50 de bani.

* * *

La caz că izbucnia undeva un foc, sacagiii erau obligați de primărie, să vină în ajutorul pojarnicilor (pompiierilor), echipați și ei cu câteva butoaie destul de încăpătoare, solide, așezate pe patru roți, vâpsite în verde, și trase de câte doi cai voinici fiecare, dar totuși insuficiente pentru stângerea unui pojar mai mare, cum a fost de pildă cel din vremea copilăriei mele în Burdujenii învecinați¹⁰⁾, când a ars

⁹⁾ din nemțescul *Kreutzer*, monedă metalică, mărunță ; un *crucer* făcea 2 *Hel-ler* iar aceasta corespundea unui *ban* românesc.

¹⁰⁾ întâmplat, după cât ne putem aduce aminte, în noaptea de Sfântul Gheorghe al anului 1890.

aproape jumătate din acest târgușor, iar flacări uriașe însângerau cerul nopții, de se vedea aproape ca ziua.

În cazuri de acestea sacagiii suceveni erau datori, să alerge cu butoaiile pline, chiar în toiul nopții, la locul pojarului, îndată ce se dădea semnalul de alarmă depe turnul-clopotniță al bisericii Sfântul Dumitru, înalt de vreo 40 metri și zidit de Vodă Alexandru Lăpușneanu la 1561. Turnul domină întreg cuprinsul orașului, prin înălțimea și poziția sa aproape centrală și are sus o cameră cu un cerdac circular, care servia odinioară ca post de observație pentru pompieri. Pompierul de serviciu, îndată ce zăria un incendiu, suna nebunește, într'o dungă, clopotul așezat afară în colțul de sud-vest al cerdacului, iar glasul lui strident-subțire se auzia peste tot.

Mai târziu, din cauze acustice ¹¹⁾ se vede, s'a introdus un fel de bucium-sirenă, al cărui răget, foarte pătrunzător și înfiorător la vreme de noapte, plimbat de pompier în jurul turnului, dacă nu trezia și morții din groapă, vorba ceea, stârnind de bună samă și câinii din somn, și făcându-i să urle îngrozitor, chema falanga sacagiilor obosiți și somnoroși cât și echipa pompierilor *voluntari* în ajutorul celor activi.

Aceștia erau la număr relativ puțini, dar instruiți și în serviciu permanent. Aveau uniformă specială, purtând coif de alamă în cap și primiau dela primărie o retribuție lunară.

Istoria pompierilor suceveni își are și ea, ca oricare altă instituție, paginile ei vesele și triste. Așa-mi amintesc de una tristă, care m'a impresionat mult prin dramatismul ei, eu fiind pe atunci încă brudiu, copil. Era în 1893, când a murit printr'un accident tragic primul organizator și instructor al pompierilor: destoinicul și inimosul conducător *Hans Mäder* (1826—1893). Cu ocazia unui mare incendiu la imobilul unui evreu bogat, fiind aslat de proprietar cu rugăminți insistente, de a-i salva lucrurile de preț și banii, s'a ales cu răni și arsuri grave de pe urma cărora a murit,—victimă a datoriei. Din inițiativa sa primăria a clădit, în spatele grădinii publice din centrul orașului, o mare sală de gimnastică, *Turnhalle*, unde Mäder, care era și profesor de gimnastică, făcea de obicei instrucție cu elevii de liceu și școală primară. Sala, fiind una din cele mai încăpătoare din oraș, a

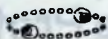
¹¹⁾ clopotul avându-și loc fix, într'un colț al cerdacului pătrat, și fiind relativ mic, nu putea fi auzit totdeauna deopotrivă de limpede și tare din toate părțile orașului, mai ales, când bătea un vânt puternic dintr'o singură direcție.

servit apoi multă vreme și ca sală de spectacole : concerte, teatru, în=truniri publice și serbări de tot felul.

S'au ivit prilejuri, când acești mândri și inimoși *tulumbagi* su=ceveni au putut să=și câștige lauri și peste graniță, adecă în vecina=tul târgușor Burdujeni, așezat drept dincolo de apa Sucevii, și chiar fața târgului nostru.

(Va urma)

Liviu Marian

De-ale noastre ¹⁾

Dela maistrul Tiberiu Crudu : „Ia uite, dracule, făt te=ai zor=căit ²⁾ (= udat, murdărit cu lut) ! Am să te desbrac cu pielea ! “ ; „Scoate=i tâța din gură, să nu te mai zorcăiască atâta ! “ (Când suga=ciul suga degeaba, moșolindu=se numai pe față) ; „Las nu mă mai tîohăi ³⁾ la cap pe degeaba ! “ ; Frază care, rostită repede, pare vorbă țigănească : „Soc era, soc ardea, ș'o șea rea încă ardea “.

Din Comănești, jud. Suceava (comunicate de Octavia Lupu=Morariu) = Superb=intuita iperbolă : „Ce ? Ață=i asta ? Cu asta să cos ? Mațu'păduchiului, nu ață ! “ (Ață=i de subțire) ; „Iga, iga, parcă cearcă vadu' ! Așa gioacă ! “ (despre dansul cutărui becisnic) ; „Ii, n'o mai aduce pe Rada (cățelușă) în casă, așa plină de glod ! Tăi o motoșlit=o Tarcuș ! “ (cânele, hârjonindu=se cu dumiaei) ; Frază care, spusă repede, prefinde a fi limbă țigănească (sau franțuzească) : „Car nou, par nou, și=un soc arde(a) “.

Dela moșul Tănase Gorda din Voloca, jud. Cernăuți, născut 16 Ian. 1881 : Pers. a 2=a plur. la Indicativul prezent și Imperativ în Conjugarea I-a, totdeauna în = ăț, în loc de=ați : *dăț, luăț, măncăț* ⁴⁾. La fel și'n alte sate din jurul Cernăuțului, d. p. în Mahala.

Dela acelaș Gh. Pavelescu din Stupca (cf. „Făt=frumos“ 1939, 104) prin d. dir. Ștefan Pavelescu : „Uite la ista cum gioacă (hora) ! par'că ar trece apă “ (despre jucăușul neiscusit). „Lasă=l în cât îi “ (= nu=ți pune mintea cu dânsul) ; „Când m'am dat iar la lucru (după v'o cinci zile de ședere), îmi pâriau ciolanele, parc'ai fi călcat pe=un gard de nuele coapte “ ; „Numa nu i=a mers și pace ! Ia așa

¹⁾ Cf. „Făt=frumos“ 1941, 167.

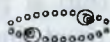
²⁾ Altă semantică a lui *zorcăit* în „Făt=frumos“ 1940, 92.

³⁾ Altă semantică a lui *tîohăi* în „Făt=frumos“ 1940, 92.

⁴⁾ Ne întrebăm *ori de* anchetatorul Sever Pop o fi înregistrat asemenea fenomene, cari (ca și conjunctivul endemic în jurul Cernăuțului : *să fibă, să hibă, să scribă, să știbă, să vibă*) nu se prea distăinuiesc automobilelor filologicești . . .

tot hâra=hâra ; par'cai trage un târș cu vârfu'nainte" ; „În anul ceala o ținut goliștea (timpul secetos, fără de ninsoare) până la Bobotează" ; „Uliuuu ! Da dai la om ca vādana la pat, când amninoasă=a bărbat !"

Leca Morariu

Ultima scrisoare primită de d-l Leonida Bodnărescu*) dela Prof. M. Friedwagner

Gallspach, Ober=Donau ¹⁾ 7. März 1940.

Iubite D=le Profesor și Director,

Cartea Dv. și corecturile au sosit. Acuma totul e gata, căci introducerea ați cetit=o mai înainte. Prin urmare nu mai urmează nimic : L III+595 pagini. Vă mulțumesc încodată din inimă pentru toată osteneala. E o mângâiere pentru mine să știu că nu mai per= sistă greșeli prea mari de limbă. Tipografia trebuie să=mi trimită pentru revizuire încă o corectură după care poate începe tipărirea. Ea va fi având și acuma încă puțini lucrători. M'am rugat cu insistență să termine totul până la finea lui Aprilie. Exemplarul 1, îl va primi M. S. Regele, apoi Președintele Consiliului de Miniștri, și Președintele Academiei. Cum vor fi distribuite cele 1000 exemplare, asta nu mai depinde de mine. Vreau însă să fac propuneri. În Bucovina ar trebui să fie date 200 exemplare, ca fiecare culegător să capete câte un exemplar și școlile mai înalte. Distribuția nu va fi prea ușoară ; poate c'o va face Universitatea. Se ntelege că veți primi un exemplar direct dela mine, dar răbdare !

Limba românească nu e ușoară ; articolul hotărît și formarea pluralului nu le va învăța un străin niciodată la perfecție. Mai vin apoi formele dialectale, așa că limba literară n'ajunge pentru redarea cântecelor populare. Scrierile (copiile) au fost în cele mai multe cazuri făcute fără îngrijire, fără a deosebi (la scriere) d. p. pe a și ă, debitând adese și forme greșite, corespondenții considerându=și mi=siunea lor cam ușoară. *Voevidca* a dispus ca textele (colectate de dânsul) să fie scrise de scriitori (copiști) străini, deaici rezultă nepo=trivirea (între texte). Dânsul voia să ajungă la cât mai multe numere, fiind plătit cu numărul. Asta a dat de bănuir. Dar o paușalizare n'ar fi avut niciodată ca efect astfel de zel.

Un bucovinean n'ar fi jertfit nici jumătate din osteneala mea.

*) Tradusă de d-l Leonida Bodnărescu.

¹⁾ Ober=Donau = Ober=Oestereich.

Ce era, să fac ? Să mă las cu totul tot de lucru ? Adeseori era să pierd nădejdea. Critica va avea o situație ușoară, căci domnii aceștia cunosc dialectul, fapt care nu se poate pretinde dela mine deoarece în Bucovina ființează multe dialecte.

Cu părere de rău Vă spun că sunt iarăși bolnav, tușind acu de două săptămâni cumplit, cu toate că n'am ieșit din casă ; e tot mereu rece.

Omul bătrân e ca un barometru, care ba urcă ba coboară. Nădăduesc că n puțină vreme mă voi înzdrăveni. Medic n'am consultat, și niciunul nu mi-ar putea ajuta, afară de leacurile casnice.

În registru vă voi menționa, — cum se cuvine ¹⁾ — nu ca profesor, ci ca director ²⁾ de liceu. Asta trebuia să modific mai din vreme. Cu numele de localități e greu : găsești *Cajvana*, însă *Frățăuții=Nou* ³⁾, *Zaharești* (fără *ă*), *Arbore* în loc de *Arbora* etc. Registrele oficiale nu sunt corecte, cele schimbătoare mai puțin. Pe *Hrinco* îl amintesc „ca consilier de tribunal“. Mulți n'or fi mulțumiți, de a nu fi numiți în special ; eu îmi suprim titlul de „Geheimrat“ acu de 20 de ani ; astfel că și alții pot fi mai modești...

Îmi pare rău că și d-ta nu te lauzi cu sănătatea. Trebuie să-ți frotezi corpul zilnic cu rachiu, însă de acela care se scurge la destilare mai întâi. Mie mi-a luat ca cu mâna durerea din umăr. Rachiu aveți doară în țară pretutindenea. Încearcă d-ta acest leac.

Stimata d-nă soție a avut și dânsa destulă osteneală ; îi mulțumesc din inimă pentru cărțile poștale (ce mi le-a scris). În 10—12 zile va ajunge, sperăm și această scrisoare la d-voastră.

Cu alimentele suntem bine aprovizionați și sperăm un sfârșit bun ⁴⁾. Eu petrec aice și sunt foarte silitor. Mă tem că nu voi apuca ⁵⁾ sfârșitul imprimării cărții mele. Doresc să vă însănătoșiți pe deplin și dv. și eu. Am trecut vârsta de 79 ani !

Rămâneți cu bine și primiți cea mai mare mulțumită pentru toată osteneala și munca avută, cu multe salutări al Dv.

M. Friedwagner m/p.

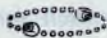
1) Cuvintele *cum se cuvine* scrise de Friedwagner românește.

2) Se vede că Germanii țin mult la titlul de *director* !...

3) Frățăuții=noui.

4) al războiului !

5) Temerea i s'a împlinit ! A murit la 5 Aprilie 1940, o săptămână înainte de apariția lucrării sale.

Einsamkeit

de G. Rotică

Hab' ausgelöscht seit lang schon das Licht, doch ohn' Erbarmen.
Ist mir der Schlaf. — Der Träume und müden Lider Herr
Will nicht auch mir die Lider mit seid' ner Schwing' umarmen....
Die Nacht, mit gier'gen Wellen im Aug', ergiesst nunmehr
Durch's Zimmer soviel Stille und öde Einsamkeit....
Umsonst versucht mein Auge, tief spähend, weit und breit,
Im Abgrund tiefsten Dunkels zu seh' n ein Trugbild, licht
'Nen Traum sich vorzutäuschen, ein süßes Angesicht ...

Wie traurig ist, allein sein und hören wie durchs Zimmer,
Ermüdet, der Gedanke die Schwingen rührt noch immer,
Der leeren Augenblicke so lange Dauer misst
Und ihre ganze Ode dir in die Seel' ergiesst !

Ich stehe auf.... das Fenster öffn' ich zur Blumenpracht
Nur Zauber ist jetzt draussen und Ruh' in dieser Nacht
Es schwebt des Gartens Atem in warmer Luft, die glüh't
Beim Fenster, nah', die Lilien sind alle aufgeblüht
Und soviel' Tausend' Sterne lösten ihr Silber, ganz,
In Tautropfen, die schmücken die Hyazinth' mit Glanz
Und in der nahen Wiese, der Bach vom Traum erwacht
Singt, süß die Wellen rauschend, 'ne Hymne dieser Nacht.
Und wieviel Reiz, und Zauber mir von den Welten bringt
Das Lied das in die Seele geheimnisvoll mir dringt...

Ich lausch' und hör' das Grass, wie es in die Nacht so singt
Und wie der Keim, auf Beeten, unter dem Erdstaub ringt,

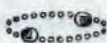
Ich hör' des Sommers Atem, in zartem Blumenleib,
Wie er die ew'ge Sehnsucht des Werdens in sich treib',
Des neuen jungen Lebens. — Und hör' wie, ungestört,
Ein Lebenskeim von einem Tautropfen still sich nährt.
Und hör' wie-im Blumenherzen versteckt ein Falter, still
Den Atem dieser Blume einschlürft so süß und kühl...

Ach ! Soviel Lebenssehnsucht rührt sich im Weltgetriebe :
Gewässer, Blumen, Falter kennen nur ein Lied : Liebe

*Geweckt durch meine Seufzer, die Schwalb' im Nestchen, schön
Macht Vorwurf mir die Kleine: Was störst du Fremdling denn
Die Ruhe und die Liebe in unser'm Nestchen heut?*

*Ich preise, o Natur, dich! Den Schmerz der Einsamkeit,
Du kennst ihn nicht!... In deinem grenzlosen Weltgetriebe:
Gewässer, Vögel, Blumen kennen nur ein Lied: Liebe!*

Traducere de Olvian Sorocean

Eneida lui V. Bumbac

Eneida lui V. Bumbac (din care dânsul ne-a dat ¹⁾ numai cântul IV și I), are, firește și meritul, subliniat de Victor Morariu ²⁾, „de a-l fi precedat pe Coșbuc“. Dar traducerea profesorului Bumbac se mai distinge și prin eminenta calitate (a profesorului B.) de a fi mai veridică, mai puțin licențioasă. Pildă, Cântul I, versurile 321—324, unde Venus, în ipostaz cinegetic, glăsuește astfel către Eneas și Achates:

Ac prior, Heus, inquit, iuvenes, monstrate mearum
Vidistis, si quam hic errantem forte sororum,
Subcinctam pharetra et maculosae tegmine lyncis
Aut spumantis apri cursum clamore parentem.

Versuri pe cari Bumbac le tălmăcește astfel:

— Hei!—li vorbește'nfâi dânsa,—voi fineri, să-mi spuneți, văzut-ați

Dintre surori-mi pe vr'una pe-aci rătăcind din tâmplare
Tulbă la brânu-și având și cu blană de răs, împuiată,
Sau vr'un mistreț înspumat strâmtorind prin strigare'n alergăt

¹⁾ Cântul IV în *Programm des Gr.-or. Ober-Gymnasiums in Suczawa* pe 1887, Suceava 1887, iar cântul I în *Jahres-Bericht des gr.-or. Obergymnasiums in Suczawa* pe 1910/11, Suceava 1911.

²⁾ În monografia *Vasile Bumbac (1837—1918), Pagină din istoria literaturii bucovinene*, publ. în „Junimea literară“ An. XII 1923 (pag. 238) și'n Buletinul „Institutul de literatură“, fasc. 9, Cernăuți 1940 (pag. 18). — Restul manuscrisului original (în afară de publicatul cânt I), aflându-se în posesiunea subsemnatului, a putut fi salvat din ghiarele Scorpiei-roșii.

— iar Coșbuc :

Zice ea :—Tineri, vă rog, nu cumva văzurăți prin codru,
Spuneți, o față pierdută de noi, o soție de-a noastră,
Naltă, cu tolba la brâu și cu blană de galbenă vulpe —
Poate=0 văzurăți fugind, cu țipet, de vierul sălbatic ?

Coșbuc se abate așadar dela original cu incolora licență „blană de galbenă vulpe“ — în loc de (corect și chiar merituos) : „cu blană de râs, *impuiată*“ ; ba Coșbuc falsifică grav situația, degradând-o pe cutare autentică vânătoreasă, fiindcă ar fi „fugind cu țipet de vierul (sic) sălbatic“, când de fapt, dânsa, meșterită a vânătoriei, știe chiar strâmtora și-un cogemite *mistref* !

La Coșbuc (ibidem) completa neglijare a amănuntului (prior ; hic ; soror ; spumans !) și impropria expresie „vierul sălbatic“ !

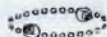
Dar clasicul Johann Heinrich Voß, cum cuvânta dânsul ?

— Heda—rief sie zuerst—sagt, Jünglinge, ob ihr vielleicht hier
Meiner Gespielinnen eine gesehen, die irrend umherging,
Schön mit dem Köcher geschürzt und dem Fell des fleckigen
[Luchses,

Oder ob schreiend im Lauf sie hemmte den schäumenden Eber.

Încât versiunea *Eneidei* lui Vasile Bumbac merită totuși să fie
continuată în tipar.

Leca Morariu

M. Sadoveanu, elev de școală primară la Folticeni

Înainte de a se înscrie la Gimnaziul „Alecă Donici“ din Folticeni, Sadoveanu a fost adus la Folticeni să mai repete cl. IV primară. Certificatul № 581.891 Iuliu 28, semnat de învățătorul M. Busuioc îl arăta absolvent al Școlii de băieți din Pașcani.

La Folticeni a fost înscris la Școala № 2, și pag. 73 din condica matricolă cuprinde trecerea scriitorului prin cl. a IV-a a nă-
mitei școli, dăruindu-i și ei câțiva stropi de strălucire.

Învățămintul Primar urban № 17.

Sadoveanu Al. Mihai născut în Pașcani plasa Siretul județul Suceava la anul 1880 luna Noembrie 5 de națiune Română de religie ortodoxă vaccinat 10 Iunie 1887 profesia părinilor avocat înscris în cl. IV. Procesul-V. din Aug. No. 10 din 1891 trecut în matricola clasei a patra anul școlar 1891—1892, pag. 73.

Obiecte de învățământ	Primul Trimestru			Al doilea Trimestru			Al treilea Trimestru			Media anuală	Nota Examenului	Med. a Totală	Purtarea 8, Sintința Silitor Atențiune Atent. Situatiunea) absolvent la finele anului) pr. II coeficientul de clasificare 8.77 al 2-lea între 21.
	Absențe	Nota		Absențe	Nota		Absențe	Nota					
		M	N		M	N		M	N				
Lectura și Șt. Naturale	—	—	8	—	—	8	—	—	8	8.00	10.	9.00	
Gramatică și compos.	—	—	7	—	—	8	—	—	8	7.66	10	8.83	
Religia	—	—	8	—	—	8	—	—	9	8.33	10	9.16	
Aritmetica	—	—	8	—	—	9	—	—	8	8.33	9.00	8.66	
Desenul	—	—	8	—	—	8	—	—	9	8.33	8.00	8.16	
Istoria Țerei	—	—	8	—	—	9	—	—	9	8.66	10.	9.33	
Poezia	—	—	8	—	—	8	—	—	10	8.66	10	9.33	
Geometria	—	—	8	—	—	8	—	—	9	8.33	8.00	8.16	
Geografia	—	—	8	—	—	8	—	—	9	8.33	10.	9.16	
Caligrafia	—	—	7	—	—	9	—	—	9	8.00	8.00	8.00	

Acest certificat care-l arată pe Sadoveanu clasificat al doilea din elevi, prezintă anumite predilecțiuni declarate ale școlarului: notele cele mai mari sunt la Poezie, Istoria națională, Lectură, Religie, Geografie, urmând apoi imediat Gramatica și compoziția. Purtarea, numai 8, iar silința și atențiunea, fără niciun „foarte”.

Director al școlii a fost George I. Ștefănescu, după cum arată pag. 80, sigilată și semnată.

Aurel George Stino

Cântecul Epșoarei

În *Literatura populară* publicată de Ilarie Chendi („Minerva”, București, 1902) din materialul adunat de Eminescu și copiat între filele manuscriselor sale, nu e cuprins cântecul vechi *Epșoara*, care se găsea totuși caligrafiat în *Mss. 2260, f. 310 r.*:

Domnule, Măria Ta,
Aveam, toată starea mea,
O epșoară bună, rea,
Îmi țineam casa cu ea.

Slujbașii Măriei Tale,
Venetici și haimanale,
Mi-o ochiră
Și-o răpiră.

Pe aceeași foaie, sus, în dreapta, se află însemnarea „Toroipanul”, care nu e întâmplătoare; ci trimite sumar la periodicul „Toroipanul”, care apărea (1881—1883) la Turnu-Măgurele.

În numărul 13, An. II (Luni 19 Aprilie 1882), pg. 2 al periodicului menționat se dă, după un pretext aproape istoric, în corelație totuși la situațiile politice locale:

„Era odată în țara aceasta românească — pe când n’o copleșiseră încă lumina și fericirile *reversibilităților* patriotice — era un joc ce se numia *Epșoara*: joc în adevăr de petrecere, mai cu seamă pentru copii în nopțile lungi de iarnă; dar care fără să-și închipuiască cineva, cu toată nevinovăția lui, era o curată a relelor timpului d’atunci, a stării de nesiguranță în care se găsea averea oamenilor sub slujbașii iafuitori, rămășițe ale fanarului.

Ziserăm *timpului d’atunci* — Dumnezeu! nu se poate să fi fost mai rău decât astăzi —

Atunci *epșoara* o jucau copii, și de petrecere; astăzi epșoara o joacă un oraș întreg, ziua namiaza=mare, și de neagră nevoie”.

Cuprinsul cântecului bătrânesc

Domnule! Măria-Ta!
Aveam, toată starea mea,
O epșoară: bună rea,
Îmi țineam casa cu ea.

Slujbașii Măriei Tale,
Venetici și haimanale,
Mi-o ochiară
Și-o furară

Raportarea Eminescu — „Toroipanul” se îndreptățește și de faptul că periodicul turnean era conservator, asmuțit în violențe extreme împotriva liberalilor, țintind maicuseamă pe C. A. Rosetti și pe acolitul său teleormănean, prefectul Kirilțescu (alias *Kirițopol*),

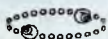
acesta din urmă, pentru a nu se mai adăoga numele „șefului“, adus nu odată de către Eminescu în arătări de barbară samavolnicie.

„*Timpul*“ reproduce de câteva ori, în breviarul său zilnic de extrase din presă, rândurile de realitate și protest ale *Toroipanului*.

Și invers (v. Nr. 17, *An. II (Dum. 30 Mai 1882)*, pg. 1).

Precizarea aceasta arată că interesul lui Eminescu pentru literatură satului trece de anul 1882, culegându-se cu înțeles nu numai pe cale orală, ci de ori unde ea se chezășua — și scrisă de valori inferioare.

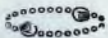
Augustin Z. N. Pop

Multe și mărunte...

Irachie Porumbescu, neștiut? — Articolul din „Telegraful Român“ Sibiu (1877 Nr. 27 din 7/19 Aprilie), menționat de I. Scurtu (n. vol. Eminescu, *Scriseri politice și literare* 1905, 211 Notă): *Un incident din viața nou-numitului Mitropolit Teochist Blajevici*, articol¹⁾ care „arată întâmplarea minunată că un omofor de sus ar fi căzut peste capul Mitropolitului în clipa răsturnării lespezii de pe mormântul sfântului Voevod“, — e preaprobabil al lui Irachie Porumbescu. Întâi coincidând în titlu cu schița a lui Ir. Porumbescu *Două incidente din viața celistului Francisc Servais* și cu cele similare de același Ir. P.: *Un episod hazliu din Mănăstirea Putnei*; *Un episod extraordinar din anul 1841*; *Un episod din 1848* etc. Apoi incidentul Blajevici se petrece la „desgroparea oficială a moaștelor lui Ștefan cel Mare“, în Nov.²⁾ 1856, — eveniment despre care Ir. P. ne mai relatează altădată, cu reportagiul *Desmormântarea Domnitorilor Moldovei*. Și de altfel Ir. P. colaborează la foile ardelene și chiar și la „Telegraful Român“ (1889)—cf. Leca Morariu, *Muzeul Porumbescu* 1934, 8.

Leca Morariu

Cronică

Din năzdrăvăniile propagandei sovietice. — La 29 Iunie 1940, adecă chiar a doua zi după intrarea bandelor bolșevice în Cernăuți, apără Nr. 1 al oficiosului „*Radianska Bukowina*“ (Bucovina sovietică)—și chiar în articolul — manifest din pag. 1^a cetim: „nași edinokrovni brati moldovani, ruski i ukraini“, adecă „frații noștri de un sânge moldoveni, ruși și ucraineni“! Remarcăm și tactica, în același timp recunoaștere a situației etnografice reale, că Moldovenii sunt amintiți în

¹⁾ Articol amintit și de I. Nistor, *Istoria bisericii din Bucovina* 1916, 132.

²⁾ Nu *Dec.*, cum cetim la Scurtu, ibidem

frunte, chiar de două ori — dar firește, ei sunt alt neam decât *Românii*! Totuși, într'un număr ulterior, se înregistrează apariția gazetei „Sovetskaia Bessarabia“, scrisă „rossiiskoio ia rumunskoiu movami“ (în limbile rusă și română). Și tot „rumunskoiu“, alături de „ukrainskoiu“ și „evreiskoiu“ s'a vorbit la 12 Iulie, la o adunare a „tovarășelor“ muncitoare, în teatrul „Scala“ din Cernăuți. V. M.

* * *

„Revista Bucovinei“. — În sfârșit, „Astra Bucovinei“, proeminenta *Societate pentru Cultură*, foarte vioaie și sub oblăduirea lui C. Loghin, își rotunjește datorii culturale, dăruindu-ne de mult-așteptata *Revistă a Bucovinei*. Redactori, două defnitive garanții pentru femeinicia materialului; înzestrații și cu speciale calități literare: prozatorul *Traian Cantemir* și versuitorul *Dragoș Vitencu*. În colaborare, alături de Procopie Jitariu, C. Loghin, Leca Morariu, Aug. Z. N. Pop, N. Tcaciuc-Albu, Aurel Vasiliu, Alex. Vitencu, G. Voevidca, întreg cortegiul tineretului arborosean, răspunzând cu: G. Antonescu, Tr. Cantemir, Adelina I. Cârdei, G. Drumur, T. Lianu, A. V. Sânger, Dragoș Vitencu, E. Ar. Zaharia ș. a. În Nr. 2 două traduceri nemțești din Eminescu datorite pururi-regretatului Adrian Forgaci.

* * *

Expansiune arboroseană. — ...realizată și cu afirmarea Bucovinei în fața microfonului român. D. p. prin d. Leca Morariu la Radio-București despre *Țara Scaunelor de Domnie* (13 Iul. 1941) și „Astra“ Bucovinei (14 Nov.); iar la Radio-Moldova, același, d. *Un trubadur al Bucovinei: T. Robeanu* (19 Dec.), *Prozatorul Iraclie Porumbescu* (15 Ian. 1942) și *Sonoritatea limbii române* (12 Febr. 1942). EL P.

* * *

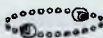
Din Ardealul nostru. — Eminentisimă tribună naționalistă și culturală, reorganizată „Gazeta Transilvaniei“ (de 105 ani vârstă!), „steag ridicat la 1838 și sfințit de luptele purtate sub cutele lui Gh. Barițiu de afăția urmași, în frunte cu Mureșenii“. — Foarte elocventă — orcât (sau tocmai deaceea că) vine dela „Kolozsvar“, revista „Viața ilustrată“ (An. XI Nr. 1 Martie 1942), cu scrisul ei, mai mult (și cu adevărat...) religios, cuvântând pentru cei ce știu deslega printre șire: „Cu toții ne dăm seama, că din marea frământare a zilelor noastre va răsări un *veac nou*“.

* * *

Revista „Elena Doamna“. — Merit de tot special acesta (mai ales în zilele noastre) de a angaja supraelanul tineresc în acțiuni ca cea inițiată de d-na directoare *Dr. Eugenia Tarangul* dela „Liceul Elena Doamna“ Cernăuți: publicarea unei reviste școlare. Și iarăși laudabilă, aici, disciplinarea juvenilei predilecții pentru (mai dificilul) miragiu al creației. Îndrumarea înspre latura critică-speculativă nu e mai puțin importantă. Foarte în notă, mărunțișurile distractive: jocuri, șarade, paradoxuri etc.

* * *

Institutul „Cernăuți“. — *Institutul de literatură* al Universității Cernăuțene, care-și bilanța rodnică activitate în ședința din 6 Iunie 1940 (v. cronica din „Glasul Bucovinei“ XXII Nr. 5.932 din 19 Iunie 1940), și-a dobândit și dânsul rostul. Reorganizat pe data de 22 Sept. 1941 în *Institutul „Cernăuți“* cu schimbarea poreclei în *renume* (binemeritat „renume“ de pe urma crucificării sale ciocano-seceriste) și cu cadrul lărgit asupra studiilor în literatură, filologie, istorie și etnografie-folclor, și-a reluat efectiv activarea în ședințele sale din 5 și 19 Martie și 25 Aprilie 1942. L. M.

Abonamentul:

În Țară: 300 lei pe an

În Străinătate: 500 lei pe an

Colaboratorii plătesc numai 150 lei pe an

CUPRINSUL:

<i>Olvia Sorocean</i>	Mareșalului (Versuri)
<i>Victor Morariu</i>	Actualitate românească văzută de Germani
<i>Gh. Tutoveanu</i>	Lui Artur Gorovei (Versuri)
<i>Liviu Marian</i>	Sacagiul Sucevan
<i>Leca Morariu</i>	De-ale noastre
<i>Leonida Bodnărescu</i>	Ultima scrisoare dela M. Friedwagner
<i>Olvia Sorocean</i>	Einsamkeit (Trad. din G. Rotică)
<i>Leca Morariu</i>	Eneida lui V. Bumbac
<i>Aurel G. Stino</i>	M. Sadoveanu, elev de școală primară la Folticeni
<i>Aug. Z. N. Pop</i>	Cântecul Epșoarei
<i>Leca Morariu</i>	Multe și mărunte...
<i>Victor Morariu, Elena Popescu</i> și <i>Leca Morariu</i>	Cronică

Atenție ! Abonamentul urcat !

BIBLIOGRFIE

Cărți

- Leca Morariu, *Țara Scaunelor de Domnie* (Ed. a 2-a), Cernăuți 1941 (cu 14 ilustrații).
- Ioan Zugrav, *Slujba și patimile sfântului mare mucenic Procopie... tălmăcite de... Vartolomei Măzăreanu*, Cernăuți 1940.
- Teofil Lianu, *Cartea stihurilor*, Cernăuți 1942.
- Nec. Gr. Stețcu, *Un boier Romașcan: Vornicul Grigore Done*, Roman 1942.
- D. Furtună, *Dajdia Culbecilor, Un vechiu obicei Neamțean*, Piatra-Neamț 1942.
- G. Bezviconi, *Costache Negruzzi, scriitor basarabean* Iași 1942.
- I. Hașeganu, *Mărginenii...*, Brașov 1941.
- Teodor Bălan, *Documente bucovinene Vol. VI 1760—1833*, București 1942.
- Artur Gorovei, *Popoarele balcanice în folklorul românesc*, Buc. 1942.
- Scarlăt Preajbă, *Câteva cuvinte despre Antioh Cantemir*, Buc. 1941.
- Gh. Macovei, *O viață de muncă (Prof. I. Simionescu)*, Buc. 1941.
- Tr. Herseni, *Probleme de sociologie pastorală*, Buc. 1941.

BULETINE

„Mihai Eminescu“, *Lămuriri pentru opera și viața lui Eminescu*, Director: Leca Morariu; Secretar de redacție: Octavia Lupu-Morariu, Cernăuți An. XIII 1942 fascic. 20. Colaborează: Leca Morariu, Bogdan-Duică, G. T. Kirileanu (I. Paul), Aug. Z. N. Pop, Th. Simenschy, Aurel Vasiliu, Leca Morariu și Octavia Lupu-Morariu. Ilustrații: Două inedite manuscrise-Eminescu. Prețul 50 lei. — Giuseppe Petronio, *Italica, Bolletino annuale di studi italiani* — Anno I 1941 (Iași).

CTITOR ȘI ADĂUGĂTOR al nostru

D-l Maxim Boșcoian (lector bis. Suceava)
cu danii de cărți și reviste